

KINH ĐĪT TR̄ PHĪN GĪN

Đây là nh̄ng đīu t̄i đã đ̄c nghe h̄i Ph̄t còn c̄ trú trong tu vīn C̄p Cô Đ̄c, r̄ng Th̄ng Lâm, t̄i thành Xá V̄.

Hôm òy, tôn gī Xá L̄i Ph̄t nói v̄i các v̄ kh̄t sĩ:

- Này các b̄n đ̄ng tu ! Hôm nay t̄i mūn chia x̄ v̄i các v̄ v̄ năm ph̄ng pháp đīt tr̄ phīn gīn. Xin các b̄n l̄ng nghe và chiêm nghīm.

Các v̄ kh̄t sĩ v̄ng l̄i và l̄ng nghe.

Tôn gī Xá L̄i Ph̄t nói:

- Năm ph̄ng pháp đīt tr̄ phīn gīn òy là nh̄ng ph̄ng pháp nào ?

Đây là ph̄ng pháp th̄ nh̄t, này các b̄n: N̄u có m̄t ai đó mà hành đ̄ng không đ̄ th̄ng nh̄ng l̄i nói l̄i đ̄ th̄ng, thì n̄u là k̄ trí mà mình l̄i sinh tâm phīn gīn nḡi đó thì mình ph̄i nên bīt cách quán chīu đ̄ tr̄ b̄ cái phīn gīn òy đi.

Này các b̄n tu, ví d̄ có m̄t v̄ kh̄t sĩ tu theo h̄nh A-lan-nh̄ òa m̄c y ph̄n t̄o, m̄t hôm đi qua m̄t đ̄ng rác b̄n có phân, n̄c tīu, n̄c m̄ và các th̄ đ̄ dáy khác, trông th̄y m̄t t̄m v̄i còn lành l̄n. V̄ òy dùng tay trái c̄m mīng v̄i lên và l̄y tay ph̄i căng nó ra. Th̄y mīng v̄i ch̄a b̄ rách th̄ng, mà cũng không b̄ phân, n̄c tīu, n̄c m̄ và các ch̄t đ̄ b̄n khác dính vào, v̄ òy līn x̄p mīng v̄i l̄i, c̄t l̄y đem v̄ nhà đ̄ gīt s̄ch và may chung v̄i các t̄m v̄i khác làm y ph̄n t̄o. Cũng nh̄ th̄, này các b̄n tu ! Khi có m̄t nḡi mà hành đ̄ng không đ̄ th̄ng nh̄ng l̄i nói còn đ̄ th̄ng thì ta hãy đ̄ng đ̄ tâm nghī t̄i hành đ̄ng c̄a nḡi òy mà ch̄ nên chú ý t̄i l̄i nói đ̄ th̄ng c̄a nḡi òy, đ̄ có th̄ đ̄t tr̄ s̄ phīn gīn c̄a mình. Nḡi có trí ph̄i nên th̄c t̄p nh̄ v̄y.

- Đây là phūng pháp th̄ hai, này các b̄n: N̄u có m̄t ai đó l̄i nói không đ̄ th̄ng nh̄ng hành đ̄ng l̄i đ̄ th̄ng, thì n̄u là k̄ trí mà mình l̄i sinh tâm phīn gīn nḡi đó thì mình ph̄i nên bīt cách quán chīu đ̄ tr̄ b̄ cái phīn gīn òy đi.

Này các b̄n tu ! Ví d̄ nh̄ cách thôn xóm không xa có m̄t h̄ n̄c sâu nh̄ng m̄t n̄c l̄i b̄ rêu c̄ che l̄p. Lúc b̄y gī có m̄t nḡi đi t̄i ḡn h̄, t̄ thân đang b̄ s̄ đói khát và nóng b̄c hành h̄. Nḡi òy c̄i áo đ̄ trên b̄ h̄, nh̄y xūng, dùng hai cánh tay khoát rêu c̄ ra và khoan khoái m̄c tình t̄m r̄a và ūng n̄c mát đ̄i h̄. Cũng nh̄ th̄, này các b̄n tu, khi có m̄t nḡi mà l̄i nói không đ̄ th̄ng nh̄ng hành đ̄ng l̄i đ̄ th̄ng thì ta hãy đ̄ng đ̄ tâm nghī t̄i l̄i nói c̄a nḡi òy, mà ch̄ nên chú ý t̄i hành đ̄ng đ̄ th̄ng c̄a nḡi òy thôi đ̄ có th̄ đ̄t tr̄ s̄ phīn gīn c̄a mình. Nḡi có trí ph̄i nên th̄c t̄p nh̄ v̄y.

- Đây là ph̄ng pháp th̄ ba, này các b̄n: N̄u có m̄t ai đó mà hành đ̄ng không đ̄ th̄ng, l̄i nói không đ̄ th̄ng, nh̄ng trong tâm v̄n còn có chút đ̄ th̄ng, thì n̄u là k̄ trí mà mình l̄i sinh tâm phīn gīn nḡi đó thì mình ph̄i nên tìm cách quán chīu đ̄ tr̄ b̄ cái phīn gīn òy đi.

Này các b̄n tu ! Ví d̄ có m̄t nḡi đi t̄i m̄t ngã t̄ kia, kīt s̄c, khát n̄c, thīu th̄n, nóng b̄c và phīn mūn. T̄i ngã t̄ òy có m̄t v̄t chân trâu, trong òy còn đ̄ng l̄i m̄t ít n̄c m̄a. V̄ này nghī: “M̄c dù n̄c trong l̄ chân trâu ò ngã ò đ̄ng này r̄t ít, nh̄ng n̄u ta dùng tay hōc lá cây đ̄ l̄y thì ta có th̄ qūy cho nó đ̄c nḡu lên và s̄ không ūng đ̄c, do đó s̄ không th̄ tr̄ b̄ đ̄c s̄ khát n̄c, thīu th̄n, nóng b̄c và phīn mūn trong ta. V̄y ta hãy qū xūng, tay và đ̄u ḡi áp sát đ̄t dùng mīng mà ūng n̄c tr̄c tīp”. Nḡi òy līn qū dài xūng, tay và đ̄u ḡi áp sát đ̄t, đ̄a mīng vào l̄ chân trâu mà ūng. Cũng v̄y, này các b̄n tu, khi th̄y m̄t ai đó mà hành đ̄ng không đ̄ th̄ng và l̄i nói cũng không đ̄ th̄ng, nh̄ng

trong tâm vẫn còn có chút ít sợ hãi thì ta hãy đứng nên để tâm nghĩ tới hành động và nói không được thì ngẩng đầu lên mà hãy nên chú ý tới cái chút ít sợ hãi thì còn có trong tâm ngẩng đầu lên thôi để có thể dứt trừ được sợ hãi nên tìm cách quán chiếu để trừ bỏ nỗi sợ hãi.

- Đây là pháp pháp pháp pháp, này các bạn: Nếu có một ai đó mà hành động không được thì nói không được, mà trong tâm cũng không còn một chút gì gọi là được thì bạn là kẻ trí mà mình lại sinh tâm phiền não thì mình phải nên tìm cách quán chiếu để trừ bỏ cái phiền não đi.

Này các bạn tu ! Ví dụ như có một kẻ đi xa, trên con đường dài nhà ở phía trước, không đi, héo hợt, cô đơn, không bạn đồng hành, thôn xóm phía sau đã lìa bỏ lâu rồi mà thôn xóm phía trước cũng còn cách đó rất xa. Người đó đang lâm vào tình trạng tuyệt vọng, biết mình sẽ chết đói khát. Trong lúc này, có một người khác đi tới, thấy được tình trạng này, liền ra tay cứu giúp. Người này đi đến phía trước, chăm sóc, che chở và chịu toàn cho mọi các một thu xếp thang và thức phẩm. Nhờ sự giúp đỡ này mà người kia thoát nạn. Sự dĩ người kia thoát nạn đó là nhờ lòng thương xót và lân mẫn của người này. Cũng như thế, này các bạn tu, khi thấy một ai đó mà hành động không được, lại nói không được, mà trong tâm cũng không còn một chút gì có thể gọi là được thì ta phải phát khởi tâm niệm này: “Một người mà hành động không được, lại nói không được, mà tâm ý cũng không được, là một người rất đau khổ, người này chắc chắn đang đi vào những nỗi khổ đau ác liệt, nếu không giúp đỡ thì thì người này sẽ không có cơ hội chuyển hóa và đi vào các nỗi khổ đau hạnh phúc”. Nghĩ như thế, ta mới động lòng thương xót và lân mẫn, dứt trừ được sợ hãi nên giúp đỡ cho kẻ kia. Người có trí phải nên thức tỉnh như thế.

- Đây là pháp pháp pháp pháp năm, này các bạn: Nếu có một ai đó mà hành động được thì nói cũng được thì tâm ý cũng được thì bạn là kẻ trí mà mình lại sinh tâm phiền não, hoặc ganh ghét với kẻ đó thì mình phải nên tìm cách quán chiếu để trừ bỏ cái phiền não đi. Này các bạn tu ! Ví dụ cách ngoài thôn xóm không xa có một cái hồ nước trong, nước hồ đã trong lại ngọt, đáy hồ sâu mà bóng nước, bờ hồ đầy đặn, cỏ xanh mướt sát quanh hồ, bên phía cây cối xanh tươi cho nhiều bóng mát. Có một kẻ kia đi tới bên hồ, khát nước, phiền muộn, nóng bức, mồ hôi nhễ nhại. Người này cởi áo đắp trên bờ hồ, nghỉ ngơi, khoan khoái một tình trạng rất thoải mái; tiếng nói nói chuyện vui vẻ, khát nước và phiền muộn của mình đứng thì tiêu tán hết. Cũng vậy này các bạn tu, khi thấy một người mà hành động được thì nói được, mà tâm ý cũng được thì ta hãy nên nhìn đến tiếng nói của người này cái được thì của người này của ba mặt thân, khẩu và ý mà đứng sợ hãi nên hoặc ganh ghét xâm chiếm ta. Nếu không biết sự hạnh phúc với một người thì mình thức không phải là một người có trí tuệ.

Này các bạn tu ! Tôi đã chia sẻ với quý vị về năm pháp pháp pháp pháp của người. Sau khi nghe tôn giáng Xá Lợi Phất nói, các vị khởi tâm vui mừng tinh phấn và hành trì theo (Trung A Hàm, kinh thứ 25 – Kinh Tụng ngày thứ Năm trong tụng Pàli: Aghatavinaya sutta. A.III.186)